

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/54/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113221534
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6113221534.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu JUDr. Petra Kvietka a JUDr. Janky Boroškovej, v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, zastúpený advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36 613 843, Bratislava, Pajštúnska 5, proti žalovanej 1) U. K., nar. XX. XX. XXXX, štátny občan SR, trvale bytom V. C., žalovanému 2) S. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. D., R. cesta XX, štátny občan SR, do 30.06.2016 za účasti vedľajšieho účastníka, Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778, v konaní zast. JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom AK Nám. SNP 7, Stropkov, o zaplatenie 1 780,40 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 17C/224/2014-168, zo dňa 11. 02. 2016, v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 07.09.2017 takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaným nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.
- III. Žalobca je povinný nahradiť trovy odvolacieho konania Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778 v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu. Žalobcu zaviazal nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných 1), 2) trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia, v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia. Žalobcovi nepriznal nárok voči žalovaným 1/, 2/ na náhradu trov konania. Žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania nepriznal.
2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že návrhu žalobcu nevyhovel a návrh pre nedostatok aktívnej legitímácie zamietol. Súdnemu nemal v konaní preukázané, že žalovaná 1) bola po písomnej výzve právneho predchodcu žalobcu Slovenskej sporiteľne, a.s., v omeškaní viac ako 90 dní so splnením svojho peňažného záväzku. Žalobca v písomne podanej žalobe uviedol, že došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru dňom 04. 11. 2012 a k postúpeniu pohľadávky dňom 27. 09. 2012, t.j. v čase postúpenia pohľadávky nebol ešte dlh žalovanej 1) splatný. Súdnemu prvej inštancie neakceptoval tvrdenie žalobcu, že za výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky možno považovať Oznámenie o začatí výkonu mandátnej činnosti, nakoľko v tomto oznámení nie je ani dátum, kedy bolo vyhotovené a taktiež kedy bolo žalovaným 1), 2) doručované. Okresný súd nemal v konaní preukázané, splnenie podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Súdnemu prvej inštancie mal za to, že nedošlo k

platnému postúpeniu pohľadávky banky na žalobcu a teda toto postúpenie je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a žalobca tak nenadobudol pohľadávku voči žalovaným 1), 2).

3. O trovách okresný súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte len „OSP“) a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných 1), 2), ktorí boli v konaní úspešní priznal právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý v konaní úspešný nebol. Súd prvej inštancie náhradu trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi konania priznal aj napriek nesúhlasu žalobcu a to z dôvodu, že žalovaní 1), 2) boli úspešní pričinením vedľajšieho účastníka. V dopĺňacom rozsudku rozhodol o trovách konania žalovaných 1/, 2/, v súlade s § 255 ods. 1 CSP, z dôvodu, že boli v plnom rozsahu v konaní úspešní, trovy konania im však nevznikli a preto im ich nepriznal

4. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Proti rozsudku podal v súlade s § 204 zák. č.99/1963 účinného do 01. 06. 2016 (ďalej len OSP) odvolanie žalobca v zákonnej lehote. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby rozsudok zmenil tak, že návrhu na začatie konania vyhovie v plnom rozsahu, zároveň si uplatnil voči žalovaným trovy konania

6. Odvolateľ namietal, že súd vec neprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. V konaní preložil relevantné oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky, spolu s podacími hárkami, preukazujúcimi odoslanie týchto písomností žalovaným. Uvedené v konaní bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky, pričom súd prvej inštancie má za povinnosť z týchto oznámení vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení.

7. Podľa odvolateľa ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Zo systematického zaradenia tohto ustanovenia je zrejmé, že účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Aj podľa dôvodovej správy bol hlavným účelom predmetného ustanovenia prelomenie bankového tajomstva a nie obmedzenie možnosti postúpiť pohľadávku. Zo zákona nevyplýva, že by podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. Ak banka pred postúpením pohľadávky písomne nevyzvala dlžníka na plnenie, nemá to vplyv na platnosť postúpenia pohľadávky v zmysle § 524 Občianskeho zákonníka. S nedoručením takejto výzvy môžu byť spojené len sankcie vyplývajúce zo zákona o bankách. S nedoručením takejto výzvy teda nemôže byť spojená sankcia v podobe neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ale len sankcie vyplývajúce zo zákona o bankách, konkrétne zodpovednosť banky v zmysle ust. § 50 ods. 1 zákona o bankách. V konaní predložil výzvu právneho predchodcu žalobcu, ktorou právny predchodca vyzval žalovaného I. na úhradu omeškaných splátok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB, predložil aj platobnú históriu úveru, v ktorej sa opakovane vyskytuje položka „poplatok za upomienku“. Predloženou výzvou a platobnou históriou bolo teda preukázané, že žalovaní boli opakovane vyzývaní na úhradu dlžných splátok a právny predchodca žalobcu konal v súlade s § 92 ods. 8 ZoB.

8. Žalobca v odvolaní uviedol, že v súlade s prílohou č. 1 k Zmluve o postúpená pohľadávok bola žalovaná v 1 rade ku dňu postúpenia pohľadávky v omeškaní po dobu 1376 dní, teda súčet všetkých omeškaní žalovanej v prvom rade so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol jeden rok. Vzhľadom k dikcii ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách s poukazom na to, že omeškanie žalovanej trvalo nepochybne viac ako rok zastáva názor, že právny predchodca žalobcu by konal v súlade s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách (a teda by neporušil bankové tajomstvo) aj v takom prípade, ak by písomnú výzvu žalovanému nezasielal. Zo znenia ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo je časť, ktorá je už splatná. Žalobca zastáva názor, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru postupcom nie je

podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. Žalobca vzhľadom k vyššie uvedenému zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnených splátok spolu s príslušným úrokom z každej splátky odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej splátky až do zaplatenia. Na podporu svojich argumentov poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 29.05.2015, sp. zn. 8Co/163/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24.04.2014, sp. zn. 19C/34/2012, Krajského súdu v Žiline zo dňa 04.11.2015, sp. zn. 7Co/540/2015, rozsudok NS SR zo dňa 11.06.2003, sp. zn. 4Obo 210/01, uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 27.06.2014, sp. zn. 9Co/133/2013.

9. Žalobca podal odvolanie aj do výroku o trovách konania vzhľadom na nesprávnosť rozhodnutia v merite veci. Nesúhlasí, tiež aby bol zaviazaný na úhradu trov konania vedľajšieho účastníka. Združenie podľa neho nemá žiadnu vedomosť o prejednávanej príhode a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Len na základe skutočnosti, že žalovaným je spotrebiteľ, bez akýchkoľvek vedomostí o predmete a stave konania, nie je možné pripraviť sa na zastupovanie v tej ktorej veci, a teda naplniť podstatu právneho úkonu - príprava a prevzatie právneho zastúpenia. Žalobca má za to, že dochádza k zneužívaniu inštitútu ochrany spotrebiteľa a právnej úpravy trov konania a v danom prípade je na mieste aplikácia ustanovenia § 150 ods. 1 OSP. Vzhľadom k uvedenému má žalobca za to, že priznané trovy vedľajšieho účastníka konaní nemožno považovať za účelne vynaložené, vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc

10. Žalovaná 1) zostala nečinná, k odvolaniu sa nevyjadrila.

11. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril dovtedajší vedľajší účastník. Vo svojom vyjadrení uviedlo, že písomná výzva, ktorá spĺňa vymedzené kritéria je základným a prvým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky alebo jej časti na inú osobu. Žalobca však takýto dôkaz v konaní nepredložil, preto je možné uzavrieť, že žalobca nepreukázal hneď prvú obligatórnu podmienku uvedenú v § 92 ods. 8 zákona o bankách: 1. Výzva banky dlžníkovi, 2. Postúpenie pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu. V zmysle uvedeného vedľajší účastník považuje zmluvu o postúpení pohľadávok medzi žalobcom a jeho právnym predchodcom za neplatnú, v dôsledku čoho žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný. Čo sa týka nesúhlasu žalobcu s priznaním trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi, s týmto nesúhlasí, vo veci došlo k zamietnutiu žaloby práve vďaka právnej argumentácii vedľajšieho účastníka o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobcu. Ak sa teda žalobca zaoberá neúčelnosťou trov, pričom práve vďaka pôsobeniu vedľajšieho účastníka v konaní došlo k úspechu žalovaného, jeho argumentácia sa stáva skutkovo aj právne nepresvedčivou. V predmetnom právnom spore bolo potrebné preštudovať žalobu a prílohy, zhodnotiť právnu podstatu veci a náležite právne reagovať.

12. Žalovaný 2) sa svojim vyjadrením pripojil k právnej argumentácii vedľajšieho účastníka a z uvedeného dôvodu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil.

13. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací preskúmal napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa ustanovenia § 379 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte len „CSP“) a § 380 CSP, prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

14. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní a procesným postupom okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

15. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že okresný súd vo veci správne rozhodol, vychádzal zo správne zisteného skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonaných dôkazoch.

16. Súd prvej inštancie založil svoje zamietajúce rozhodnutie na nedostatku vecnej aktívnej legitimácie na strane žalobcu, ktorý nepreukázal splnenie podmienok pre postúpenie pohľadávky z právneho predchodcu na žalobcu na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.09.2012, a to v nadväznosti na ust. § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách.

17. Žalobca takýto záver vo svojom odvolaní namieta najmä s tým, že nesúhlasí s výkladom ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách, súdom prvej inštancie, pričom bol toho názoru, že uvedené ustanovenie nemôže byť spájané s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky, ako ani platnosťou samotného právneho úkonu postúpenia pohľadávky, podľa odvolateľa, keďže predložil relevantné oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky spolu s podacím hárkom preukazujúcim odoslanie týchto písomností, uvedené bez ďalšieho zakladá jeho aktívnu legitimáciu, pričom súd má z týchto oznámení vychádzať bez toho aby prejudiciálne skúmal otázku existencie a platnosti zmluvy o postúpení .

18. Aktívnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitimácie, či už aktívnej existencie tvrdeného práva na strane žalobcu alebo pasívnej existencie tvrdennej povinnosti na strane žalovaného je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009).

19. V zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou, aj bez súhlasu klienta.

20. Povinnosťou banky (právneho predchodcu žalobcu) pred postúpením pohľadávky bolo písomne vyzvať dlžníka (žalovanú) na splatenie peňažného záväzku a omeškanie dlžníka po doručení výzvy na plnenie viac ako 90 dní, až po splnení uvedených predpokladov ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách mohla banka platne postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta. V konaní nebolo preukázané doručenie takejto výzvy (hoci aj odvolateľ toto v odvolaní tvrdí).

21. Okresný súd ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách správne aplikoval a vyložil. Okresný súd správne zisťoval, či je žalobca aktívne legitimovaný, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky. Doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi je jednou z podmienok pre platné postúpenie pohľadávky. Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie uvádza, že v prípade pohľadávky banky (ako to bolo aj v tomto prípade) možno v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách postúpiť pohľadávku za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky na plnenie, potom čo bol klient banky po výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Tieto podmienky postúpenia stanovuje priamo Zákon o bankách, a aj keby boli zákonodarcom stanovené za účelom ochrany bankového tajomstva, ide o zákonné podmienky postúpenia pohľadávky, pri porušení ktorých právny úkon postúpenia pohľadávky porušuje zákon, a je preto podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný. V danej veci žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal splnenie podmienok § 92 ods. 8 Zákona o bankách pre platné postúpenie pohľadávky (nebolo preukázané, že sporiteľňa písomne vyzvala dlžníka na plnenie, s ktorým bol dlžník v omeškaní a výzvu doručila žalovanej, a preto možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že Zmluva o postúpení pohľadávky, ktorou mal žalobca pohľadávku proti žalovanej nadobudnúť, je pre rozpor so zákonom neplatná a žalobca tak nemá aktívnu vecnú legitimáciu na vymáhanie žalovanej pohľadávky. Zo samotných tvrdení žalobcu nevyplýva splnenie predpokladov pre platné postúpenie pohľadávky v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách, t.j., že až po splnení predpokladov pre postúpenie následne banka postúpila pohľadávku na žalobcu. Odvolací súd poukazuje na to, že žalobca bol riadne poučený v súlade s § 120 ods. 1, 4 OSP (účinnom v čase rozhodovania súdom prvej inštancie).

22. Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ ide o stanovenie podmienok pre postúpenie pohľadávok banky alebo pobočky zahraničnej banky na tretiu osobu v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, toto ustanovenie je vo vzťahu k ustanoveniu § 524 Občianskeho zákonníka upravujúceho postúpenie pohľadávky právnu normou *lex specialis*, ktorá sa uplatní prednostne a že dodržanie zákonných podmienok stanovených v § 92 ods. 8 pre postúpenie pohľadávky banky alebo pobočky zahraničnej banky v prípade, ak banka alebo pobočka zahraničnej banky nedisponuje súhlasom klienta s postúpením pohľadávky, ktorú má voči klientovi je predpokladom platného postúpenia pohľadávky bankou alebo pobočkou zahraničnej pobočky na tretiu osobu.

23. Žalobca vo svojom odvolaní namietal, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno spájať s jeho aktívnou legitímáciou ako postupníka pohľadávky. Podľa názoru žalobcu hovorí citované ustanovenie o úprave výnimiek z bankového tajomstva a nie o platnosti postúpenia pohľadávky. Svoj názor podložil článkom doc. JUDr. Kristiána Csacha, PhD., LL.M. s názvom Postúpenie pohľadávok z pohľadu ochrany citlivých údajom, bankového tajomstva, povinnosti mlčanlivosti a ochrany spotrebiteľa. Autor v podstate zastáva názor, že síce neboli dodržané podmienky v predmetnom ustanovení (bolo porušené bankové tajomstvo), ale banka (právny predchodca žalobcu) ani žalobca za to nenesú žiadne následky. Banka teda na žalobcu postúpi pohľadávku platne. Takýto výklad však odvolací súd nepovažuje za správny. Ak by sa prijala takáto argumentácia, banka ako inštitúcia prísne regulovaná štátom prostredníctvom Národnej banky Slovenska, ktorá vykonáva svoju činnosť na základe bankového povolenia by mohla neobmedzene postúpiť pohľadávku z bankového úveru nebankovej inštitúcii, ktoré nie sú nositeľom takého bankového povolenia. Takýto výklad ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách je neprípustný a nesprávny, pretože obchádza zákon. Pokiaľ žalobca v závere odvolania poukazuje na ustálenú judikatúru súdov, a to na konkrétny obsah rozhodnutí súdov, odvolací súd udáva, že uvedené rozhodnutia neposudzovali predpoklady pre platné postúpenie pohľadávok banky alebo pobočky zahraničnej banky na tretiu osobu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., tak ako je to v tomto konkrétnom spore.

24. Pokiaľ odvolateľ poukazoval na to, že dochádza k založeniu aktívnej legitímácie postupníka, a to oznámením postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky odvolací súd udáva, že v konaní správne súd prvej inštancie skúmal aktívnu legitímáciu žalobcu. Odvolací súd udáva, že neexistuje žiadny právny dôvod, ktorý by umožňoval stanoviť výnimku zo základných princípov týkajúcich sa absolútnej neplatnosti právneho úkonu v prípade postupovania pohľadávok na tretie osoby. Aj zmluva o postúpení pohľadávky, ako každý iný právny úkon musí vyhovovať všetkým zákonným podmienkam platnosti. Treba uviesť, že česká judikatúra napriek tomu, že právna úprava o postúpení pohľadávky je doslovne totožná s právnou úpravou platnou na území Slovenskej republiky zaujala stanovisko, keď konštatovala, že predpokladom právnej účinnosti postúpenia pohľadávky je oznámenie tohto postúpenia dlžníkovi podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dlžník je od tohto okamihu povinný plniť postupníkovi, ako svojmu veriteľovi s tým, že pokiaľ mu postúpenie pohľadávky oznámi samotný pôvodný veriteľ - postupca, nemá povinnosť nič preukazovať a dlžník je povinný postupníkovi bez ohľadu na to, či je zmluva o postúpení pohľadávok platná, takýmto plnením záväzok dlžníka zaniká. Od tejto situácie, však je nutné odlišovať stav, ako v posudzovanej veci, kedy k splneniu záväzku voči avizovanému postupníkovi nedôjde a jeho zaplatenie sa stane predmetom súdneho sporu, v takomto prípade je potom nutné v rámci skúmania aktívnej legitímácie na vymáhanie pohľadávky riešiť aj otázku platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, kedy v dôsledku jej neplatnosti k zmene v osobe veriteľa nemôže dôjsť. Len platná zmluva o postúpení pohľadávok totiž môže mať za následok zmenu v osobe veriteľa, keď veriteľ (postupník) nadobúda nie len postupovanú pohľadávku, ale spolu s ňou tiež aktívnu vecnú legitímáciu k jej uplatneniu a k úplnému výkonu (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 21.5.2003, č. k. 32Odo 293/2002 - uverejnený v zbierke rozhodnutí a stanovísk NS ČR pod č. 16/2004).

25. Pre úplnosť odvolací súd udáva, že je potrebné odlišiť, keď súd nemá v rámci procesného rozhodnutia o zámene účastníka v priebehu konania hodnotiť právne úkony na základe ktorých došlo k tvrdenému prechodu práv z hľadiska ich platnosti, a to preto, lebo by išlo o posúdenie naplnenia predpokladov právneho nástupníctva z pohľadu hmotnoprávnej úpravy a teda o riešenie predbežnej otázky dôležitej pre rozhodnutie vo veci samej (t.j. posúdiť, či podľa hmotného práva skutočne k prechodu alebo prevodu práv a povinností došlo), uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. 12. 2011, sp. zn. 6 Cdo 42/2011). Pre samotné rozhodnutie vo veci samej je však už potrebné vyriešiť aj otázku aktívnej legitímácie, posúdenie právneho nástupníctva z pohľadu hmotnoprávnej úpravy.

26. Z uvedených dôvodov okresný súd správne vyhodnotil skutkové okolnosti prípadu, keď rozhodol tak, že návrh žalobcu zamietol.

27. Čo sa týka odvolania žalobcu do trov konania, odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie vzhľadom na výsledok sporu a plný úspech žalovaných správne rozhodol, žalovaným nepriznal náhradu trov konania len z dôvodu, že im trovy nevznikli.

28. Pokiaľ ide o námietku žalobcu ohľadne priznania trov konania dovtedajšiemu vedľajšiemu účastníkovi odvolací súd dodáva, že v prejednávanej právnej veci došlo k zamietnutiu žaloby za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy zák. č. 99/1963 Zb. (ďalej len OSP), pričom „vedľajší účastník“ vystupoval v konaní v súlade s účinnou právnou úpravou, a to na strane úspešných žalovaných. Súčasná platná právna úprava už takéhoto účastníka v konaní neupravuje, avšak podľa prechodného ust. § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), ktorý nadobudol účinnosť 01. 07. 2016 platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta práv CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Odvolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých odvolaní, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej od 1. júla 2016 účinnej právnej úpravy sa nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri odvolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995]. Vzhľadom na uvedené odvolací súd prejednal a rozhodoval aj o nárokoch vo vzťahu k Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778 (vedľajší účastník na strane žalovanej do 30. 06. 2016), aj keď nová úprava v CSP daný typ vedľajšieho účastníka už neupravuje. Odvolací súd rozhodoval v súlade s Čl. 3, 4 CSP, keď v súlade s princípom spravodlivosti rozhodnutie musí sledovať rozumné usporiadanie procesných vzťahov.

29. Odvolací súd potom skúmal správnosť rozhodnutia o trovách konania voči pôvodnému „vedľajšiemu účastníkovi“. Predmetom konania v prejednávanej veci je nárok, vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. „Vedľajší účastník“ bol právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov, ktorý vstup do konania oznámil pred 31.12.2014. Konania sa zúčastnil v súlade s § 93 ods. 2 OSP ako vedľajší účastník popri v konaní plne úspešných žalovaných. Z ust. § 93 ods. 4 OSP vyplývalo, že v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník mal (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme i právo na náhradu trov konania, kam bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval, čo bolo splnené. Súd prvej inštancie správne o trovách rozhodol v súlade s § 142 ods. 1 OSP. Odvolateľ mal za to, že „vedľajší účastník“ sa nemohol riadne pripraviť na zastupovanie, lebo nemá vedomosti o predmete sporu a stave konania, už z podstaty svojej existencie musí byť schopný poskytnúť právnu pomoc, preto trovy na právne zastúpenie sú vynaložené neúčelne, je namieste aplikácia ust. § 150 odst.1 OSP.

30. Pojem „účelnosť“ trov treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelné vynaložené považujú. Trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo na ochranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj keď účastníkovi vznikol nárok na náhradu trov konania z dôvodu, že bol v konaní úspešný, každý úkon alebo každé iné vynaloženie trov treba posudzovať samostatne. Trovy vynaložené účastníkom konania (i vedľajším účastníkom konania) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s predmetom konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku. Z obsahu spisu je zrejmé, že „vedľajší účastník“ oznámil vstup do konania dňa 22.10.2014, až po doručení návrhu s prílohami podal vyjadrenie k návrhu žalobcu, v ktorom vo vzťahu k návrhu konkrétne uviedol, z akých dôvodov považuje nárok za neoprávnený, poukázal na nedostatok aktívnej legitímácie na strane žalobcu, porušenie predpokladov postúpenia pohľadávky podľa § 92 ods. 8 ZoB. K zamietnutiu návrhu došlo aj v dôsledku kvalifikovanej obrany, poskytnutej žalovaným prostredníctvom vedľajšieho účastníka. Úkon príprava a prevzatie právneho zastúpenia treba považovať za nevyhnutný a účelný, pretože len na základe tohto úkonu dochádza k zastúpeniu a právny zástupca sa musí oboznámiť

s uplatňovaným nárokom v návrhu na začatie konania, zvoliť prostriedky postupu v konaní. Úkon - vyjadrenie k žalobe navrhovateľa bol tiež účelný. Pokiaľ žalobca v rámci svojho odvolania dôvodil, že „vedľajší účastník“ ako spotrebiteľské združenie musí byť zo svojej podstaty schopný samostatne poskytovať právnu pomoc v súdnych konaniach, je potrebné zdôrazniť nasledovné: Podľa článku 29 Ústavy SR sa právo združovať sa zaručuje každému a výkon tohto práva je možné obmedziť len v prípadoch ustanovených zákonom, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, na ochranu verejného poriadku, predchádzanie trestným činom alebo na ochranu práv a slobôd iných. Preto sa v občianskych združeniach (s výnimkou platiacou pre odborové organizácie podľa § 2 ods. 4 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov) môžu združovať akékoľvek subjekty práva, a to bez ohľadu na skutočnosť, či sú odborne spôsobilé vykonávať všetky činnosti, ktoré to ktoré občianske združenie vykonáva. Preto napríklad občianske združenie, ktorého účelom je ochrana práv spotrebiteľa, môže byť tvorené napríklad výlučne len laikmi z oblasti práva a svoju činnosť v rámci súdnych konaní nutne realizovať (ak chce ochranu spotrebiteľa v súdnom konaní efektívne zabezpečiť) prostredníctvom tretích splnomocnených osôb, napríklad prostredníctvom advokáta. A rovnako môže byť takéto združenie tvorené odborníkmi z oblastí ochrany spotrebiteľa pôsobiacimi napríklad v oblasti potravinárstva, skúšobníctva kvality výrobkov a pod., ktorá skutočnosť by rovnako neznamerala, že uvedené osoby dokážu spotrebiteľovi poskytnúť kvalifikovanú pomoc aj v súdnom konaní bez pomoci právne kvalifikovanej osoby. Zo samotnej skutočnosti, že „vedľajší účastník“ je podľa znenia svojich stanov založený za účelom ochrany spotrebiteľa, teda nemožno (tak ako to urobil navrhovateľ) ešte vyvodiť, že „vedľajší účastník“ je sám o sebe spôsobilý kvalifikovanú pomoc spotrebiteľovi v rámci súdneho konania poskytnúť. Konanie „vedľajšieho účastníka“ je využitím práva na právnu pomoc v zmysle článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Dôvody uvádzané žalobcom na nepriznanie náhrady „vedľajšiemu účastníkovi“, nie sú dôvodmi v súlade s § 150 ods.1 CSP (resp. § 25) CSP. Možno teda uzavrieť, že právny zástupca „vedľajšieho účastníka“ vykonal v rámci konania úkony nevyhnutné pre úspech vedľajšieho účastníka (i žalovaných) vo veci, t. j. poskytol právne služby, ktorých vykonanie malo vplyv na rozhodnutie súdu. Preto sa nemožno stotožniť s úvahami žalobcu o neúčelnosti trov. Vzhľadom na uvedené odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania.

31. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu neúspešný, a preto vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalovaným a na ich strane vystupujúcemu Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778. Žalovaným súd nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, z dôvodu, že im v odvolacom konaní trovy nevznikli. Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778 súd priznal nárok na náhradu trov konania, z dôvodu, že mu v odvolacom konaní vznikli trovy konania, a to za úkon vyjadrenie k odvolaniu, ktoré bolo podané do 30.06.2016, kedy ešte združenie bolo v súlade so zákonom účastníkom konania (vedľajším). Aj keď nová úprava v CSP daný typ vedľajšieho účastníka už neupravuje, odvolací súd rozhodoval v súlade s Čl. 3, 4 CSP, keď v súlade s princípom spravodlivosti rozhodnutie musí sledovať rozumné usporiadanie procesných vzťahov.

V súlade s § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie.

32. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu

sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).